

Asia: VN/16222/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi aluevalvontalain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallituksen esityksen luonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi ampuma-aselain (1/1998) 17 §:n 10 kohdan c alakohtaa. Ehdotuksen mukaan vieraan valtion asevoimille kuuluvien ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirtoa Suomeen tai Suomesta, tuontia, vientiä, valmistamista, korjaamista, muuntamista tai hallussapitoa, jos toimintaan on myönnetty lupa tai jos lupaa ei edellytetä aluevalvontalain (755/2000) nojalla.

Vastaavasti aluevalvontalakia ehdotetaan muutettavaksi sillä tavalla, että pääsäännön mukaisesti vieraan valtion asevoimien maahantulo edellyttäisi lupaa, joka myönnettäisiin hakemuksesta. Kuitenkin Pohjois-Atlantin liiton jäsenvaltion, Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion tai Schengenin säännöstöä soveltavan valtion sotilaille, sotilasajoneuvolle, valtionilma-alukselle ja valtionalukselle voitaisiin myöntää Suomen alueelle tuloon lupa ilman hakemusta.

Maahantuloon liittyen aluevalvontalakiin esitettäisiin säännöstä, jonka mukaan vieraan valtion sotilalla ei saisi olla ampuma-asetta Suomen alueella, ellei siihen ole myönnetty lupaa, paitsi jos Suomea velvoittavasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johtuu. Säännös ei koskisi vieraan valtion sotilasta, joka on Suomen alueella sellaisen päätöksen perusteella, joka liittyy Suomen pyytämän avun vastaanottamiseen tai Suomen alueella tapahtuvaan yhteistoimintaan, josta on päätetty kansainvälistä apua, yhteistoimintaa ja muuta kansainvälistä toimintaa koskevasta päätöksenteosta annetun lain (418/2017) tai puolustusvoimista annetun lain (551/2007) nojalla.

Yksi kansainvälinen sopimus, jonka perusteella vieraan valtion sotilalla saa olla hallussaan ampuma-ase, on Nato SOFA. Sen VI artiklan mukaan joukkojen jäsenet voivat pitää hallussaan ja kantaa aseita sillä ehdolla, että niillä on siihen määräystensä nojalla oikeus. Lähettäjävaltion viranomaiset suhtautuvat myönteisesti tätä asiaa koskeviin vastaanottajavaltion tekemiin pyyntöihin.

Ehdotettava sääntely tarkoittaisi sitä, että esimerkiksi Pohjois-Atlantin liiton jäsenvaltioiden asevoimiin kuuluvat sotilaat jäisivät erillisen lupakontrollin ulkopuolelle. Se on kuitenkin selvää, että nykyinen ampuma-aselaki kattaa jo nyt niin Nato SOFAn kuin Pfp SOFAnkin alaisen toiminnan. Tästä on säädetty ampuma-aselain 17 §:n 10 kohdan alakohdassa a. Kyse on kuitenkin siitä, voidaanko vieraan valtion asevoimien hallussa oleviin ampuma-aseisiin kohdistaa minkäänlaista kontrollia, jos ampuma-aseiden maahantuontiin ja hallussapitoon ei edellytetä erillistä lupaa.

Poliisihallitus kannattaa luonnoksessa ehdotettavaa sääntelyä. Poliisihallitus kuitenkin toteaa, että ampuma-aseiden maahantuonnissa ja hallussapidossa tulisi olla jonkinlaista kontrollia, vaikka mitään erillistä lupaa ei edellytetäisiinkään. Voisiko yksi vaihtoehto ollakin vieraan valtion asevoimilta edellytettävä ilmoitus, mitä ampuma-aseita sillä on ja mitä tarkoitusta varten.

Arvelin Konsta
Poliisihallitus